

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen,
Darabos-u. 7. szám. — Telefon 412. szám.
Hirdetések ára a más szerint vételek fel.

I. évfolyam. 165. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona,
negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra
1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Szombat, december 14.

Döntés előtt.

Háborus események előtt sok mindenféleképpen reménykednek azok, akiknek érdekükben van, hogy valami olyan zavaros helyzet álljon elő a külpolitikában, amelyet ők a maguk javára kihasználhatnának. Így Szerbia éppen most nem bánná, ha valamely európai bonyodalom ütne ki, bonyodalom nemcsak a diplomáták ügyirataiban, hanem a harczmezőn is. Ha az emberek milliói rohannának egymás ellen, tisztán az ő kedvükért, hogy nekik minden kívánságuk beteljesüljön. Nekik kell Albánia, nekik kell tengerpart, nekik kell ország és föld a tengerpartig. Mert, mint mondják, ezzel csak azt kapnak vissza, ami egykor, ötszáz év előtt már Szerbiáé volt.

Ez ugyan érvnek nem érv, de most erősen hangoztatják, mert tényleg jól hangzik és tetszetős. De mikor a monarchia anektálta Boszniát és Hercegovinát, éppen a régi magyar királyok szerzett jogán, akkor egészen másféle dudát fújtak Szerbiában. Ahol azt is elfelejtik, hogy ugyanazon a jogon, amit most ők emlegetnek, a monarchia az egész északi Szerbiát birtokba vehetné a most Belgrádnak nevezett Nándorfehérvárral, a most Szemedriának nevezett Szendrővárral, a most Nisnek nevezett Nisszavárral együtt.

Ilyesmiről azonban szó sincsen. A monarchiának az volt a politikája évtizedek óta, hogy a Balkánon csak akkor lesz végleges csend, ha az ott lakó népeknek megadatik a lehetőség a békés fejlődés útjára lépni, anélkül, hogy egymást elnyomják. De, mint látnivaló, Szerbiának most ez nincsen az inyére. Minden áron hódítani s foglalni akar. Olyan területeket, amelyeken a lakosság tiltakozik a Szerbek ellen. Mint ahogy fegyverrel kezében tiltakozik Albánia is. S amire a Szerb haderő pártját ritkító kegyetlenkedésekkel felel. Tehát ez lett a „kereszt jelében” megindított háboru vége és a „testvérek felszabadítása” jelszava a kegyetlenkedé-

sek vértengerébe fulladt. Alapjában véve nekik a saját érdekükben örülniök kellene annak, ha a nagyhatalmak nemzetközi protektorátus alatt külön fejedelemséget csinálnak Albániából, amelyet ők soha féken tartani képesek nem volnának, arról pedig szó sincsen, hogy a nyugodt fejlődés feltételeit biztosítani tudnák.

De hát a szomszéd kis államban ma olyan világ van, hogy nem a király uralkodik, hanem a néphangulat s a hadsereg.

Sok minden eshetőségre számítottak ott s számítanak ma is. Bár némi csalódással keserű szavak hallatszanak már Belgrádból a miatt, hogy az ő kedvükért nem akar európai háboruba keveredni az orosz. Hogy nem akarja veszélyeztetni európai birtokainak határait végettük. Kétségbeesetten kiáltanak föl: hát mikor lesz kész már egyszer az orosz, ha még ma sem kész.

„Ma sem kész.” Ennek a mondásnak háttere van. Az, hogy a harmadszövetség szerződése, amely harminc esztendő óta áll fen, lejárában van s bizonyára akadt olyan balkáni politikai

lángelme, amely azt remélte, hogy ebből is bonyodalom származik. Hogy majd a német vagy olasz nem ujtja meg a szerződést a monarchiával s akkor ez magára hagyatva marad. Nem így történt. A hármasszövetségi szerződést megújították tüntetőleg a lejárat előtt s ezt szintén tüntetőleg közhírré is tették, hogy értsen beöle mindenki, akit illet.

Értenek-e majd belőle? Valószínű. Ez az idő előtt való megújítás s annak a kihirdetése azt jelenti, hogy a három szövetségi hatalom szilárdan el van köelve arra, hogy Középeurópa ügyeibe beleszólást senki részéről sem enged meg. Igyekeznek fenntartani a békét, min az már harmincz év óta teszi, ha azonban bármelyiket közülök megtámadják, együttesen és összes haderejükkel szállnak sikkra. Vakmerőség és örület lenne, ha Szerbia még ezek után is folytatná céltalan kötözködéseit. Ha pedig ennyi intelem és figyelmeztetés sem elég neki arra, hogy magába szálljon akkor valóban maga kereste azt a sorsot, ami érni fogja.

Belgrádban.

(Belgrádi levél.) A keleti válság mind erőteljesebb vonalakban fog formát változtatni. A Törökország és a Balkán-államok közt kitört konfliktus a diplomáciai megoldás útján van, az európai érdeklődés most inkább az osztrák és magyar monarchia, valamint a Szerbia között fennálló súlyos ellentétek felé fordul. Emiatt fő alfeje a diplomáciának. S ez a válság mindenestre súlyosabb is. Ha a szerb lapok hírei és harsogásai után indul Európa, akkor joggal úgy képzelheti, hogy vérben forog minden belgrádi ember szeme, ha áttekint a Dunán Zimony felé, ahol a hidaknál, a partokon, a vasúti állomásokon magyar bakák szuronyra csilán meg. A harcias, a mérges szerb hangulatot ugyan észre nem lehet venni. Csöndes, kihalt a város, alig lézeng egy-két ember az utcákon, azok is gyászruhás asszonyok, bémészködő falusi emberek, akik egykedvűen ácsorognak a képes boltok, üzletek előtt, amelyek kirakataiban ott függnek a szerb hadsereg útközei, ritkítan aláfestett jelenetek

az albánok kegyetlenségéről, primitív vázlatok a kumanovói és monasztiri útközetekről. A képeken tömördek a török halott, a szegény szerb parasztok azonban, akiknek van már gyászolni valójuk, maguk tudják a legfájdalmasabban, hogy a ritkító színek mennyire nem ördöglik a valóságot.

De hiszen beszédes cífolatnak ott vannak a hosszú sorokban elvonuló ökrös szekerek, amint komoran haladnak át az utcákon. Minden köcsi után ott lépdek egy-egy karszagos, vöröskeresztes ember. Ott vannak maguk a jérőkeiők, akik között tömördek a lábba dozó sebesült. Bepólyázott lábakkal, felkötött karokkal néha nyolc-tíz egy csoportban. Vonulnak a pályaudvar felé. Ezek föbbe nem fogják viszontlátni a harcmezőt. Ellenséges indulattal én ugyan sehol sem találkoztam a nép körében. A rendőrtiszt, aki a passzusomat vizsgálja, barátságosan invitál, hogy nézzek meg mindent, hogy menjek fel a sajtórodába, ott készségesen rendelkezésemre állanak. A pa-

Névjegyek

gyorsan és jutányos árban készülnek
Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában
Darabos-u. 7.

rasznép közlékeny, a szállodákban, vendéglőkben, kávéházakban előzékenyek. A katonai regulába szedett, falusi gunyájukban jérőkelő szerb tartalékosok minden gyanakodás nélkül igazítanak utba. A népek hangulatán szóval semmi harcias, vagy gyűlölködő máz. Mennyire érzema z ellentétet, amikor nyitott szemekkel ezeket figyelem meg, azután kezembe veszem a szerb lapokat, amelyeknek állandó rendkívüli kiadásai vért, harcot, gyűlöletet és keserűséget kiáltanak.

A hivatalos emberek szaván, nyilatkozatán, a hivatalok sürgés-forgásán már inkább érzem a lapok által hirdetett hangulatot. Legnagyobb az elevenség a hadügyminiszteriumnál. Fogat fogat után áll meg, tábornokok, parancsnokok, őrtisztek adják egymásnak a kilincset, az élfelkarfőtiak sötét szemmel nézik a helyzetet. Szavukból kiérezni, arcukról leolvashatni azonban, hogyha saját akaratuk után indulnának, akkor vajmi kevés szó esnék a mi konfliktusunkról. Van itt anélkül is elég baj. Itt a nagy háborus veszteség, emberben és anyagiakban egyaránt. Egy kis ország borzasztóan érzi ezeket a terheket. Itt van a Balkán-szövetségesek között beállott konfliktus. Tagadják, széplítik ugyan, de az elejtett szavak ilyenkor legtöbbször mondanak. Azokból pedig kitűnik, hogy még álmodásban sem, maguk sem számítottak ennyi eredményre, nem is készültek föl rá, nem is egyeztek meg maguk között. Évtizedekig verekedtek egymás között egyes vitás területekért, amelyek fölött most dönteni kellene, mert a harc eredményei többé el nem odézhathatják a döntést. Az elfoglalt területre nézve nem tudnak egymással senyliképpen sem meg egyezni. Sok olyan föld került a szerbek kezébe, amelyeknek birtokért a bolgárok a báncharcokban sok szerb életét oltották ki. Lemondani ezekről a területekről most sem hajlandók. Nem tört ki nyitani még a konfliktus, mint a bolgárok és görögök között, de már ott lappang a háttérben.

Külön bajuk van a szerbeknek a montenegróiakkal is. A régi gyűlölködés a szandzsák miatt kezd fölfakadni; a legnagyobb bajuk pedig az, hogy minden szerbnek legszebb

álma beteljesedett ugyan, a kezükbe került az egykori Ó-Szerbia, azonban itt más lakosság mellett kisebbségben vannak a szerbek. Populáris erő albán szigetek vannak ezeken az Ó-szerb területeken. Az albán elem általában erősebb Ó-Szerbiában, még az uszkübi, prisztinai és piizrendi kerületekben is, mint a szerbség. Azt pedig jól tudják a szerbek, hogy az albánok csak az égyük előtt adták meg magukat a maradnak nyugton addig, amíg a katonaság ki nem vonul a megszállott területről. De azután, ha majd jön a polgári adminisztráció, amikor megszűnik az ostromállapot és a hadijog! — Bizony évtizedekig dolgot fog adni a koszovói albánság a szerbeknek, szinte állandó ostromállapot főddzete mellett kell majd bevezetni a szerb adminisztrációt. Mennyi pénz- és véráldozatot, gondot jelent ez a szerbeknek. Pedig be fog következni, mert a törökök is így voltak az albánokkal évszázadokon át. Ugyancsak kockázatos vállalat most még a monarchiával is újat huzni. A belátóbbak érzik ezt, de a hadsereg lelkesülésével és főleg az orosz zsíróron rángatott politikusok és lapok handabandázásainak nem mernek szembehelyezkedni. Egy előkelő szerb diplomata rezignáltan jegyezte meg előttem:

— Legalább azután kitarzana a végső Oroszország mellettünk, de ha én föllapozom históriánk lapjait egyetlen esetet nem tudok találni, hogy Oroszország cserén ne hagyott volna bennünket, akár amikor látta, hogy szemben találj amagát a hatalmakkal, akár pedig amikor mi vettük észre, hogy olyan járszalagon járunk, amelyből in ultima analysi nem nekünk lesz hasznunk.

Kétlőn fordul meg ez a konfliktus: Oroszországon és azon, hogy felül tudnak-e kerekedni a higgadtabb vezetők. A tömeg, a nép az megy majd azután oda, ahová parancsolják.

Az Új Debreczen szerkesztősége Darabos-u. 7.

Telefon 4-12.

Meghalt

a bajor régensherceg.

Luitpold régensherceg ma reggel kilencvenegy éves korában meghalt. A régensherceget tegnap ellátták a haldoklók szentségével. Este tíz órakor megjelent a pápai nuncius, aki a haldoklónak a pápa megbízásából átadta áldását. A régensherceg leánya, Teréz hercegnő és Kasztner udvari orvos az egész éjjelt a betegnél töltötték. Ma reggel ötödél órakor nagy szívgyöngöcség állott be és kevéssel utána csöndesen elszenderült. Az elhunyt régenshercegnek utódja fia, Lajos herceg lesz, Lajos herceg vasárnap este, miután a régensherceg állapota nem adott közvetlen aggodalomra okot, Münchenből Bécsen át Sárvarra utazott, ahol tegnap este kapta meg a hirt atyja állapotának rosszabbodásáról és még az éjjel Bécsen át elutazott Münchenbe, ahova ma este fog megérkezni.

Luitpold régensherceg 1886. június tizennegyediken, az örült Lajos király szörnyű halála után, aki tudvalevőleg a siarenbergi tóba ugrott és ott Gudden orvossal együtt megfulladt, vette át a kormányzó hatalmat Bajorország fölött. Erre azért volt szükség, mert a trónörökös, Ottó herceg, a király testvéröccse is elmebajos volt. A régensherceget valószínűleg hálványozta népe, művészek, tudósok, ültözöttek igaz barátja volt; maga is művész és tudós, a szó igazi értelmében népének atyja. A bajor nép lelke mélyéig gyászolja uralkodóját. A királyi rezidencia palotájára, a gyászlobogót. A színházak zárva vannak.

A régensherceg elhunytának részleteiről még a következő jelentések érkeztek: A halál beálltakor Hecker apátprepost a halotti imát mondotta. Rupprecht herceg az összes német és a barátságos külföldi udvarokkal nagyatyjá-

Csodaorvos.

— Az «Új Debreczen» tárczája. —

Miután Josef Bachmair, a papir- és disz-műárkereskedő elköltötte gazdag vacsoráját, a mely egy fél libából, négy darab vajaskenyérből két uborkából és három kemény tojásból állott, és hozzá az elmaradhatatlan két liter sört megitta, felemelkedett az asztaltól, kerek gyomrának örvendezve, vette a kalapját és botját s kijelentette a feleségének, hogy az «egészség és higiénikus életmód egyesületének» ülésére megy, ahol egy idegen orvos a gyomorbetegségről, ezek megakadályozásáról és gyógyításáról tart előadást.

A két órán át tartó értekezés alatt Josef Bachmair nem tulságos érdeklődéssel ült ott, végül azonban figyelni kezdett, feszülten érdeklődött, majd elsápadt, s telindultan, reszketve ment haza.

Feleségét, aki már régen lefeküdt, felköltötte, miközben makacsul nézte a vállát.

— Mi az? — kérdezte ilmosan az asszony.

— Te — mondta Josef Bachmair ijedten — azt hiszem, gyomorbeteg vagyok.

— Egyszerre?

— Nem... tulajdonképpen érzem... hetek óta...

— Mit?

— Nyomást a gyomromon.

— Ugyan, menj aludni — szolt Bachmairné és rövid elhatározással a másik oldalára fordult.

Nemsokára horkolni kezdett, mialatt Bachmair lassan és elgondolkozva levétközött, majd

a kezét vizsgálódva gyomra tájékára tette, végül a boldogtalanság sóhajával a takaró alá csúszott.

Josef Bachmair olyan ember volt, aki lassan határozta el magát valamire, de ha az elhatározása megvolt, nehezen lehetett lebeszélni arról, hogy keresztül ne vigye.

— Elutazom egy gyomor speciálistához — mondta négy héttel későbbben feleségének — mert komolyan beteg vagyok.

— Bolond vagy — felelte az asszony.

— Gyomorbeteg vagyok, — szolt Bachmair, hangjában sötét meggyőződéssel, mely ellen minden érv hiábavaló volt. — Tennem kell valamit, mielőtt még késő lenne.

Az orvos egy órán át kopogtatta, vizsgálta, csóválta a fejét, végre kijelentette:

— Nem találok semmi bajt sem.

— Semmit? — kérdezte Bachmair hitetlen hangon.

— Eppen semmit. Az ön gyomra nagyon egészséges.

— De a szimptomák, — panaszkodott makacsul Bachmair — a tompa nyomás, a különös szúrások.

— Képzeldés, egyéb semmi! Ne egyék estére sokat és mozogjon.

Bachmair csalódottan távozott, kétszer annyit evett, mint eddig, s azon tört a fejét, hogy mit csináljon most.

Egy más orvost tanácsoltak neki.

Felkereste ezt is, azután elment a harmadikhoz, negyedikhez, ötödikhez, hogy mindannyiszor hallja, hogy a gyomra teljesen rendben van.

Kétségbeesetten szaladgált a városban, tel-

kereste minden ismerőst, jajgatott és nem tudta, mit tegyen. Végül elment Klementina nérihez, az öreg nagynénjéhez, aki kezét öszszecsapva, mondta:

— Az orvosok? Oh, az orvosok nem tudnak semmit sem! Semmihez sem értenek az orvosok! Kühlemannhoz kell menned, Emil Kühlemannhoz, a csodadoktorhoz! Az meggyógyít.

Emil Kühlemann, a csodadoktor nem kért Bachmairtól egyebet, mint egy csomó haját. Elvette, megvizsgálta a nagytüveggel, gondolkozó arcot vágott, bólintott a fejével és így szolt:

— Igen, természetesen... a gyomor lehet az oka!

Hangja olyan volt, hogy Bachmair örömmel kiáltott fel:

— Igen, az!... És veszélyes?

Emil Kühlemann olyan arckifejezést öltött, mely mindent és egyben semmit sem mondott.

Kihuzta asztaliókját, elővett egy üvegsét valami sötét folyadékkal, azután egy dobozt, melyben kis göyöcskék voltak, egy kis csomag teát s átnyújtotta Bachmairnek.

— Tizenhárom korona ötven fillér — mondotta barátságosan.

— Es ez... — kérdezte Bachmair — vajjon... azt hiszi... segíteni fog?

Emil Kühlemann süketen nézett rá.

— Amint az orvosom elfogy, — felelte, — újra ismét ide.

— Igen, de... azt hiszem...

— Jöjjön ismét ide.

— Igen — mondta Bachmair.

nak halálát tévítatlag közölte. I. Ferenc Józseftől és Vilmos császártól érkeztek az első részvétvéritatok. A délelőtti folyamán a régensherceg holttestét bebalzsamozták. Délben a királyi rezidenciában egy állambizottság, melynek élén Hertling báró miniszterelnök állott, ünnepiesen jegyzőkönyvbe vette a régensherceg halálát. A halotti szobében az udvari papság fölváltva mondtak imákat. A Mindszentek udvari templomban előkészületeket tesznek a föl-ravatalozásra. Az általános országos gyász ügyében legelső üzenet fog kibocsátatni. A csapatok a Habor királyság új kormányzójának, Lajos régenshercegnek nevére még ma leteszik a hűségkút.

A város és a falu.

Egy debreczeni nemzetgazdász véleménye.

A földmívelési költségvetés tárgyalása és a városok kongresszusa megint aktuálisá tette a városok és falvak viszonyának kérdését. Egy igen kiünnö debreczeni nemzetgazdász mondta erről a következőket:

Az agráriusok ellenszenvének okát a városi fejlődéssel szemben abbéli aggodásukban kell keresnünk, hogy a városok fölvirágzása a vidék lakosságának a városokba való tödulását fogja eredményezni. Ezért nézik rossz szemmel azt a városi szociálpolitikát is, amely a szegényebb osztályok sorsának javítására törekszik. Ugy gondolkodnak, hogy minél jobb sorsa van a szegényebb néposztályoknak a városokban, annál nagyobb mérveket ölt a vidéknek a városokba való áramlása. Ennek következménye

pedig a vidék elnéptelenedése. Ilyen körülmények között azután minden erőfeszítés városi szociálpolitika agráriusrésztől ellenállásra talál. És ez az ellenállás érezhető is, vajahányszor a város tervei nek keresztülvitelénél az államra, illeményre és a parlamentre szorít.

Kérdés most már, hogy az egészséges városi politika és a vidék elnéptelenedése között valóban oly szoros-e az okozati összefüggés, mint ahogy azt az agráriusok állítják? Kétségtelen, hogy az alsóbb néposztályok kedvező helyzete csábít a városba való vándorlásra. És még sem ebben található a bevándorlás oka, mert a lényeges az, hogy mekkora emberkontingens képes a város munkával és a megélhetés alapfeltételeivel ellátni. Ha egyszerű munkáskézre többé szükség nincs, úgy a bevándorlásnak önmagától meg kell szűnie. Meg kell szűnie különösen ama szegényebb Mosztályok bevándorlásának, amelyeknek munkaerejét agrárius részről nélkülöznék. Az erős városi szociálpolitikának és a szegényebb néposztályok helyzetén való orvoslásnak éppen az a határozott célja, hogy a városi munkaszükségletet a város saját kebeléből fűdözze, vidéki segítségre pedig ne szoríuljon. A szegényebb néprétegek társadalmi és gazdasági helyzetének emelkedése pedig csökkenti a halálozások számát s következőképpen önmagából gyarapítja a város lakosságát. A kedvező gazdasági és társadalmi helyzet a halálozás csökkentésével és a munkaképesség növelésével a munkaerőt mennyiségileg és minőségileg gyarapítva odavezet, hogy a városi munkaszükségletet a város nagyrészt saját kebeléből fűdözheti. Azért csupán nagyrészt, mert a társadalmi és gazdasági helyzet javulásának az eredménye az lesz, hogy bizonyos durvább, alsóbbrendű munkát városi munkás nem fog végezni. A vidéknek a városba való tödulása azonban a minimumra fog csökkenni. Így tehát a városi szociálpolitika és a vidék néptelenedése közötti tényleg találunk összefüggést, ám azal a különös esettel állunk szemben, amióán a látszólag ellentétes városi és agrárérdekek egymással megegyeztetetők.

Természetesen, hogy mint mindenütt, úgy

itt is lehet ellentétet tenni. Például azt lehetne mondani, hogy az alsóbb néposztály helyzetének javítása csökkenti ugyan a halálozás arányszámát, de csökkenti a születések számát is, továbbá hogy ez a gazdasági és társadalmi emelkedés növeli ugyan a munkaképességet, de csökkenti a munkakövet. Nem tagadjuk, hogy az ilyen és hasonló érveket figyelenbe kell venni. Nem is célunk ez a nagy és bonyodalmas kérdést néhány sorral elintézni. Csupán arra a körülményre akarunk utalni, hogy az egészséges városi szociálpolitika, amelyet agrárius részről teljesen egyoldaltan a vidék elnéptelenedésének okául tekintenek, közvetve bár, de éppen az ellenkező célt szolgálja. Ennek a kérdésnek közelebbi megvizsgálása különben nagyon kívánatos. Főadatá lenne ez nemcsak a tudományos köröknek, hanem elsősorban a városi statisztikai hivataloknak, amelyek a városok gazdasági és szociális helyzete és a vidékről való bevándorlás között való kapcsolatot hitelesen megállapíthatják. Ezen az alapon vonhatók le csak a végső következtetések és ezen az alapon állapítható meg a városokban céltudatos és energikus szociálpolitikai program.

A politika.

(A helyzet. — Lukács és Zichy János gróf Bécsben.)

Amit a helyzeten még rontani lehetett, azt megmentette a munkapárt azzal, hogy az adott helyzetben előállott a parlamenti őrségről szóló javaslattal, amelynek sérelmes voltáról, azt megszűnik, a munkapárton is meggyőződtek. Az odóbusz javaslattal foglalkozott tegnap a főrendiház is bizottságilag. A javaslat ellen egymás után szólalt fel Dessevffy Aurél gróf, Hadik János és Vay Adám gróf is. A főrendiház plenárius zombat esti ülésén foglalkozik úgy a kivételes javaslatokkal, valamint a parlamenti őrséggel is.

Lukács László miniszterelnök és Zichy János gróf Bécsben van. Lukács László Berchtold gróffal is tárgyalni fog. A két miniszternek Bécsben való tartózkodása miatt a munkapárti Ház ma kurtább ülést is tartott, mert nem volt, aki a kultuszárca képviselője. A munkapárt ma a honvédelmi költségvetést tárgyalta, azután a mentelmi ügyeket és egy sereg kérvényt intézett el. Pénteken folytatja a Ház a kultuszárca, azután a pénzügyminiszteri költségvetést tárgyalja és alkalmasint befejezi, úgy hogy még aznap, de legkésőbb szombaton beterjeszthetik az appropriációs javaslatot. Ennek a tárgyalása azután a jövő hétre marad. A főrendiház szombaton a jövő évi utoncjutalékok, a kivételes javaslatokat, a parlamenti őrségről szóló javaslatokat és még néhány kisebb javaslatot tárgyal, a jövő hét közepén pedig a költségvetést. Ezzel a parlament elvégzi erre az évre munkáját és megkezdheti a karácsonyi vakációt.

Nyomatvány

Az „UJ DEBRECZEN“ előfizetőit, barátait, olvasó közönségét tisztelettel kérjük, sziveskedjenek nyomtatványszükségletüket HOROVITZ ZSIGMOND nyomdájában beszerezni. A kiadónak Darabos-utca 7. sz. alatt levő házában kitünően berendezett nyomdája van, amely mindennemű nyomtatványt a legizlésebb kivitelen, jutányos áron, gyorsan és pontosan elkészít. Telefon: 412.

— Isten önnel — mosolygott Khülemann barátságosan.

Es elment. Bachmair naponta korán reggel bevett egy kávéskanálnyi sötét folyadékot, mely gyomorkezelésének látszott. Délelőtti tíz óraker nyelt egy keserű pilulát s közben szorgalmasan ivott a titokzatos tejből.

— Jót tesz neked ez az orvosság? — kérdezte gyanakodva a felesége.

— Mennyire — felelte Bachmair.

— Oh, kedves Josef — szólt a nagynéje, Klementina — láthatólag jobb színben vagy.

— Ugy találod? — kérdezte Bachmair szegénylősen.

— Nagyon is. Egészen fiatal vagy. Csak úgy sugárzol. Olyan könnyedséggel jársz, hogy az csoda.

S ő este nyugodtan ült az asztalnál. Müncheni sört ivott, közben bevett egy pilulát, szivarozott, disznólábat evett káposztával és nagy részletességgel beszélt a gyomorbetegségről általában s a magáéről különösen. Párosszal magyarázta:

— Egy orvos sem tudta megállapítani, mi bajom van. Emil Khülemann azonban megvizsgálta a hajamat, s mindjárt kitalálta, hol a baj. Mindjárt... a legfontosabb a kuránál, hogy az ember pontosan betartsa.

Mikor másodsor látogatta meg Khülemann, huszonegy korona áru orvosságot vitt haza.

Harmadik látogatása alkalmával az orvos-ségion kívül még egy könyvet kapott «A betegségek gyógyításáról», melynek három korona volt az ára.

A negyedik és ötödik látogatásakor a cseppekhez, pilulákhoz és teához még valami bedörzsölés járult, mely különösen drága volt, de azért azután különösen jó is.

A hatodik látogatás alkalmával megmasszírozta Khülemann páciensének összes tagjait.

A tizedik kezelés után Bachmair teste vörös volt, a tizenegyedik után kék, majd zöld, tizenharmadszor azután kijelentette Bachmair, hogy most már egészségesnek érzi magát.

Ez azonban nem volt igaz, mert éppen nagyon betegnek érezte magát, s mikor hazament, lefeküdt az ágyba.

Felesége orvost hivatott.

Megvizsgálta, s csakugyan megállapította, hogy gyomorhaja van, s a mája is beteg, meg van ütve.

— Hol ütötte így meg magát? — kérdezte csodálkozva.

— Nem ütés ez, hanem masszírozás — felelte Bachmairné.

Bachmair egy hónapot töltött az ágyban, tizenhárom kilót fogyott s csak könnyű és kevés ételt tudott enni.

Sokat sóhajtozott e miatt.

Mikor elhagyta az ágyat, olyan volt, mint a saját árnyéka.

Klementina néni összecsapta a kezét, a mikor meglátta.

— Nem mondtam neked... az orvosok.

És Bachmair végül úgy gondolta, hogy jó lenne Khülemannhoz elmenni. De szerencsére Khülemann közben a börtönbe zárták kuruzslás miatt két évre.

Addig, így remélte Bachmairné, ismét egészséges lesz az ura.

A prizreni konzul bolondja.

Aki Péter szerb királyon akar bosszút állani.

A nagy port felvert prizrendi konzul esetének már egy örültje is van. Még pedig Debreczenben Ugyebár érdekes?

Az eset részletei a következők:

Ma reggel a Piacz-utcán a 18-as számú rendőr — ki ott poszion állt — észrevette, hogy egy gyanús kinézésű ember minden cél nélkül bolyong az utcán. Igazolásra szólította fel és ekkor olyan zavart válaszokat adott, hogy mindjárt kitűnt a beszámíthatatlansága. A rendőr bekísérte a központra, ahol az illető nagy bőbeszédűséggel előadta, hogy ő Prohászka Károly és Péter szerb királyt üldözi már réggen. Mert bosszút akar állani rajta azért, hogy az unokatestvérével, Prohászka prizrendi konzullal olyan csunyán elbánt...

A rendőrorvos megvizsgálta a szerencsétlen embert és a véleménye alapján beszálították a közkórház elmeosztályára, ahol ápolás alá vették.

Ott álmodozhat majd a prizrendi konzul szerencsétlen áldozata a Péter királyon elkövetendő bosszujáról...

Színház.

1912. december 13-án, pénteken, B) bérletben:

FARKAS.

Játék 3 felvonásban.

Személyek:

Dr. Kelemen — Lajthay Károly.
Vilma, a felesége — Halasi Marsika.
Janika, a fiuk — Radnóthy Margitka.
Szabó György — Pethő Pál.
A kegyelmes asszony — H. Serfőzi Etel.
A titkár ur — L. Farkas Pál.
Micike méltósága — Arday Vilma.
Mitternő, Vilma anyja — Utí Gizella.
Miklós adnagya — Szászhalmy György.
Zágonny hadnagya — Bérczi Ernő.

Heti műsor:

Szombaton: Éva, operett. Ujdonság. Bérletsszűnet.

Vasárnap délután: Én vagyok a néni, bohózat. Mérsékelt helyiakkal. Bérletsszűnet. — Este: Éva, operett. Kis bérlet.

SZÍNHÁZI HIREK.

Uj rendező. Zilahy igazgató rendezőnek szerződtette Császár Ernőt, ki a színháznál kizárólag a rendezés nagy munkáját vállalta magára Császár Ernő, hogy hivatását betölthesse, előbb néhány évig külföldi tanulmányt tett meg. Bejárta Páris, Londont, Berlin és különösen huzamosabb időt töltött Reinhardtnál, ki ma a világ legnagyobb rendezője. Reméljük, hogy társulatunk egy elsőrangú erőt nyert benne. Az első darab, mely az ő rendezésében kerül színre, Góbor—Liptai nagyhatású drámája, mely a Nemzeti színház általános műsordarabja, a «Sarkantyú» lesz.

Felelet

egy méltatlan támadásra.

«Tárgysorozat nélkül» című közérdekű cikkemre vonatkozólag a «Debreczeni Reggeli Ujság — tegnap — csütörtöki — számában egy nagyot megnevezni szégyenlő nemeslelkű jobbarátom személyem és egyéni becsületem ellen kirohanást intézett «Ostromba támadásában»

Nagyon téved a jólelkű felebarát, ha rólam azt az egyéni gyámoltalanságot tétélezi föl, mely nélkül én, elfogulatlan igazságszeretettel megírott cikkem objectivitását, erkölcsi méltóságát s az abban foglalt tények igazságának erejét és szeplőtlen tisztaságát — holmi felesleges szószátyárkodás és hivány személyeskedés fertőjébe lesüllyeszteni s elhomályosítani nem engedhetem. Nem vagyok ilyesmire kapható és pedig annyival kevésbé, mert nekem teljes egész életem a józan becsületérés és szeplőtlen erkölcs szilárd talajára van építve és alapítva. A ki valaha akár hivatalos uton, akár azon kívül az én személyem és becsületem ellen fölemelte rosszhindulatú vagy megtévelyített kezét: e tényével önön magát kisebbitette le s szennyezte be.

Az elfajta közéleti és magánéleti emberek, jelleműkhöz híven, tovább folytathatják kicsinyeskedő komiszkodásukat és vakondok üzemüket. En ebbeli gyönyörűségüket nem irigylen, babéraikra nem vágom..., azonban őket magukat sem értékelhetem többre, mint amennyire méltók... Csak tessék tovább személyeskedni és izléstelenül tovább kedélyeskedni!

Köztudomású dolog, hogy a kis kutya is sokszor — ösztönszerűen — megugatja a holdvilágot. De azért a hold mégis csak tovább világít és fénylik. Eszéágában sincs megijedni. Nem rémül meg és rémületében nem sötétezik el. Habár evvel a konokságával a sötétségre appelláló tolvajoknak és ragadozóknak kimondhatatlan bosszúságot okoz.

Debreczen, 1912. decz. 13.

Dr. Király Péter.

HIREK.

Katonáink karácsonya.

Olvasóinkhoz!

Közeledik a szeretet ünnepe, karácsony. Nincsen szebb, nincsen meghatóbb, kedély: és szívet megkapóbb a karácsony ünnepénél. És most ezt a gyönyörűséges szép ünnepet sötét gondok felhői borítják, az ünnep örömeibe sötét anyak lopóznak. Sokan vannak közöttünk, akik felelnek és aggodalmak között élnek. A legszomorúbbak azok, akiknek valamelyik hozzátartozója, családbelije a zord hidegben, hőban-fagyban hűségesen áll őrségen az ország határan.

Tudják meg azok a derek katonák, akik most elszakítva övéiktől, messze Négyben, az ország határan őrködnek, vigyáznak a mi nyugalmunkra, a mi biztonságunk felett, — hogy mi lúthon gondolunk rájuk, tudják meg, hogy feljűk fordul szívünk szeretetűnk: szerezzűnk a hátrvédő katonáknak szép karácsonyt!

Ezennel gyűjtést indítunk arra a célra,

hogy a begyűlt pénzből a hazavédő katonáknak meleg ruhát és egyéb karácsonyi ajándékot vegyenek.

Adakozzék mindenki anyagi viszonyai szerint, a legcsekélyebb adományt is egyforma hála és elismerés illeti és a legkisebb adományban is ott lűkzet az adakozó szíve és szeretete.

Az adományokat nyilvánosan fogjuk nyugtázni és illetékes helyre juttatjuk.

— **A jog- és pénzügyi bizottság ülése.** —

A jog- és pénzügyi bizottság 1912. évi december hó 14-én, szombaton délután 3 órakor a városi háza kistanácsstermében ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. Megkeresés a büntető jogi tanszék javadalmazásának felemelése iránt. 2. A debreczeni Vivó-Club kérvénye 1000 kor. egyszersmindenkori segély iránt. 3. Az «Augusta» gyermekszanatórium egyesület kérvénye alapítványi hely létesítése iránt. 4. Szabó Miklós hordójelző felebbezése fizetéskiegészítés ügyében. 5. Hidvéger József és Miklós és Mandel Samu kérvénye bérletstruházási ügyben. 6. Debreczen—Nagyvárad h. é. vasút kérvénye az építési határidő meghosszabbításá iránt. 7. Magyar városok országos kongresszusának ötirata helyi bizottság megalapítása tárgyában. 8. Egyéb esetleges folyó ügyek.

— **Klasszikus dalestély.** A debreczeni izrajak Dalköre 1912. évi december hó 18-én, szerdén este fél 8 órai kezdettel a Royal-színhoda nagytermében kiváló énekművészeknek közreműködésével jótékonycélu klasszikus Dalestélyt rendez. Helyérek: 1. rendű ülőhely 3 K, II. rendű ülőhely 2 K, állóhely 1 K. Felfűzetések közszínnel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre valthatók: Schvarcz nővérek dohánnyitőszdjében Piac-utca, Alföldypalota, Lengyel Samu utoda üzletében Piac-utca 43 sz., Wattay dohánnyitőszdjében Piac-u. 6., Klein Eliás órás üzletében Csapó-u. 19., Herceg Henrik nyomda üzletében Simonffy-u. 5., Csillag Arthur papírkereskedésében Piacz-u., Városház-épület. Pénztárgyítás 7 órakor. Az est műsora a következő: Elnöki megnyitó. Tartja Grósz Nagy Ferencz ur. Jelge. Beethoven. — Éreklí a Dallör. Ihres auges himlisch strahlen.. — Trobadurbol. — Verdi. Éneklí Berger Salamon ur. Falu végén... Major. Éneklí a Dalkör. a) Rondo, Beethoven. b) Impromptus, Schubert. Zougorán előadja W Hammerstádt János ur. Dránna, Bajazzókból. L. Hartmann. Éneklí Grünwald Sámuel ur. Uvnichojomar. Levandóvszky. Éneklí Berger Salamon ur a Dalkör kíséretével. Éji dal. Zs J. Éneklí a Dalkör. A zsidó nő F. Halévi. Éneklí Grünwald Sámuel ur. Zsolozsma. Naumann. Éneklí a Dalkör. Sekhingeni trontítás. Verner. Éneklí Berger Salamon ur. Rzeh. Sirotta. Éneklí Grünwald Sámuel ur a Dallör kísérelével. A mohácsi koldus. Éneklí Katz Jakab ur dalköri tag.

— **Eltűnt ruhák.** F. J.-né József kir. herceg-utca 40. szám alatti lakos elpanasszolta ma a rendőrségen, hogy valami nyeres kezű alak az éjjel az udvarra kitétt ruhái közül 7 korona értékűt elloptott. A rendőrség a nyomozást megindította.

— **Körözölt betörő.** A nyiregyházai rendőrség téviratban kérte a debreczeni rendőrségtől Deli István rovott multu betörő letartóztatását, ki ott Praviczki Zsuzsánától ágyneműeket, nevezetesen párnákat és dunnét lopott, továbbá több bbetöréssel is gyanúsított. Érdekes, hogy Deli Istvánt a debreczeni rendőrség és csendőrség is keresi, mivel hetekkel ezelőtti elkövetet lopások után a városból nyomtalanul eltűnt. A rendőrség erőlesen táradozik a kézrekerítésén.

A Városi Dalegylet hangversenye. A debreczeni Városi Dalegylet 1912. év december hó 14-én, szombaton este 8 órától az Arany Bika-szálló nagytermében hangversenyt rendez. Alapító és pártoló tagok belépő díjat nem fizetnek. Nem tagok jegyeket vehetnek a Csáty környkereskedésében és este a pénztárnál. — Páholy 6 korona, ülőhely 2 korona, állóhely 1 korona. A hangverseny műsora a következő: 1. Möhring: Téli éj. Előadják: az Egyetértés, a Főiskolai Énekkar (Kántus) és a Debreczeni Városi Dalegylet. 2. Schumann: Szonáta, I. rész Zongorán előadja: Freund Erzsike urhölgy. 3. a) Vánóldy: A szellőhöz. b) Fajtn: A rózsza (Finn dal.) Előadja a Debreczeni Városi Dalegylet. 4. Költemények. Irta és előadja: Jénosi Zoltán, a Dalegylet választmányi tagja. V. Dalok. Éneklé Csészár Mária énekművész, zenekonzeratóriumi tanár, zongorán kíséri: Hayák Károly tanár. 6. a) Händel: G-moll szonáta. b) Wieniavszky: Legenda. Hegedűn előadja Fráter Iván úr, zongorán kíséri Freund Erzsike urhölgy. 7. Offenbach: Barkarolle (Hoffmann meséi.) b) Hetényi Albert: Kettős (Endre lovag.) Éneklé: Pávay Boriska urhölgy és Kiss Kálmán dalegyleti működő tag, zongorán kíséri Jaszenovits István, a Dalegylet működő tagja. 8. Zöld Károly: Magyar népdalok előadja a Debreczeni Városi Dalegylet. A V. szónak után 10 perc szünet.

Vadász Miklós kiállítása az Ernst-muzeumban. A rajzművész típusa sokáig kihalt volt, a modern festők színnel rajzoltak, a rajz a rajz kedvéért kiesingelt toglalkozás lett. Csak az illusztrátorok körében divott. Pedig rajza nemcsak elbeszéli, de a világot színben ábrázolni is lehet — a fekete fehér árnyalataira átírva. Ilyeténképpen dolgozott Rembrandt és egész sora a nagy mestereknek, kikhez most egy új magyar mestert kell számítanunk, Vadász Miklóst, akit most mutat be egy monumentális kiállítás keretében az Ernst-muzeum. Az Ernst-muzeum céltudatos vezetéssel egymás után állítja be a legelsőbbangru kiállításokat. Szinyei, Kernstock, Zuloaga, Brangvin, Fényes után most Vadász Miklós következett, s a fiatal rajzoló egyszerre a legelsőbbangru kvalitásokat revellálta. Aki csak a lapokban megjelent rajzaiból ösmerte őt, tehetsége csak egyik oldalát ösmerte. Itt a gunyolódó életmegfigyelőt, a világvárosok éjjeli életének bémulatos ösmérőjét, a szép asszonyi mozdulatok kitalálóját, a titokzatos életszeletek felfogóját látjuk. S mindez a z előadás egyéni formájában kifejezve. Az Ernst-muzeum e kiállítása, mely december végéig lesz nyitva, a főváros karácsonyi látványosságáa.

Ellopott szerszámok. Panaszzsal állított be ma délelőtt a rendőrségre D. J. Kőlcsey-u. 7. szám alatt lakó festőiparos, hogy szerszámait a református egyház bérpalotájából ismeretlen tettes állandóan lopkodja.

Főiskolai karácsonyi adakozása. A Sikeknémákat Gyámolító Egyesület igazgató tanácsa azzal a kéréssel fordult a jószívű közönséghez, hogy a szegény, szerencsétlen 97 növendékének karácsonyi ajándékban való részvételére nyújtsanak segédkezet, hogy a szerencsétlenek karácsonyját minél szeszben tudják földszíteni, hogy ezáltal szerezzenek örömet a szegény, szánandó gyermekeknek. A jószívű adakozók az erre a célra szánt pénzből, vagy természetben adományaikat a sikeknémák intézetének igazgatóságához, Csapó-u. 35. sz. 6. sz. sziveskedjenek beküldeni.

Háldozások. Ma a következő háldozásokat jelentették az anyakönyvi hivatalnak: — Nagy Lajos ref. 12 napos, Balogh Erzsébet gkath. 5 éves, özv. Schusztér Mihályné rk. 64 éves, Kiss István ref. 63 éves.

Okvetlen hallgassa meg! A Nemzeti Kávéházban, a vasuti állomással szemben külföldön sikert aratott Matyók Péter, tamburca zenekara hat magyar énekes és táncosnő közreműködése mellett ma és minden este hangversenyeznek. Belépti díj nincs.

A városatyaválasztás.

Mi ez eredmény?

Ma folyt le Debreczen város I., III. és V. kerületében a megüresedett egy-egy városi bizottsági tagsági hely választás útján való betöltése. Már hetekkel ezelőtt elkezdődött mind-egyik kerületben a korteskedés és élénk érdeklődéssel kíséri mindenki az eredményt.

Már reggel óta folyik a titkos szavazás. Egymásután jönnek-mennek a szavazó polgárok.

A Csapó-utcai kerület választói a Tüzoltó-faktányban, a Piac-utcai választókerület választói a városháza nagyteremben, a Varga-utcai kerület választói pedig a városháza kistancstermében szavaznak.

A Csapó-utcai kerületben Than Gyula a függetlenségi párt jelöltje és Sztankay F. Béla, a városi párt jelöltje között folyik a mérkőzés. A választást Bárdos Géza vezeti.

A Piac-utcai kerületben Király József a függetlenségi párt jelöltje és Wilhelms Emil a városi párt jelöltje állnak szemközt. A választást Muraközy László vezeti.

A Csapó-utcai kerületben délután 3 óráig leadtak 496 szavazatot; a Piac-utcai kerületben délután 3 óráig 650 szavazatot.

Csapó-utcai kerületben:

Than Gyula kapott 385 szavazatot,
Sztankay F. Béla „ 185 „

és gy Than Gyula lapszerkesztőt, a függetlenségi párt jelöltjét 201 szótöbbséggel választották meg bizottsági taggá.

A piac-utcai kerületben:

Wilhelms Emil kapott 362 szavazatot,
Király József „ 333 „

így tehát Wilhelms Emil mindössze csak 29 szavazattal győzött a függetlenségi Király Józseffel szemben.

Varga-utcai kerületben:

Bernhard Sándor kapott 285 szavazatot,
Márkus Jenő „ 181 „
Majerszky Mihály „ 86 „

így Bernhard Sándor választott meg bizottsági taggá.

Modern és a legjobb

VILLAMOS

berendezések

rendelje meg

Földvár

üzleti telefon 163 gy. ri. te. of. 816

Tanuló felvétel

Legujabb.

Saját tudósítónktól.

Oroszország uszítja Romániát.

Bécsből jelentik: A Navoje Vremja vezércikke azt írja, hogy Bulgária egyellen városáról nem mondhat le Románia javára. Ha megtenné, azonnal elsöpörné a nép haragja. Bulgária példája hasson serkentőleg Romániára és lásson hozzá annak a három millió romának felszabadításához, akik Erdélyben máshitű idegenek járma alatt nyögnek.

Elégtétel Prohászkaért.

Belgrádból jelentik: Edl konzul Prizrendből ideérkezett. A szerb kormány Ugron követnek hivatalosan kijelentette, hogy minden sértés miatt, amelyet a katonai hatóságok Prohászkaival szemben elkövettek, kész minden kívánt elégtételt megadni.

Oroszország nem támogatja Szerbiát

Budapestről jelentik: A párisi „Echo de Paris” olyan értesülést közölt, amely szerint Oroszország tegnapelőtt közölte Szerbiával, hogy egy Adria-kikötőre támasztott igényt nem fogja támogatni.

Apró riportok

a mindennapi életből.

A legfrisebb bpletyka egy fiatal kereskedő feleségéről szól, akín az a sérelem esett, hogy nem hívták meg egy jólékony bazár előkészítő ülésére.

Most rendezik ugyanis azokat a jótékony-ségi ünnepélyeket, amelyekben a hölgyek sátrakban árulnak különböző cikkeket, hogy a jövedelemből a szegényeknek legyen kenyerük, ruhájuk.

A mellőzött hölgy megkérte egy résztvevő barátját, hogy interpellálja meg a rendezőbizottságot a mellőztetésért.

Az ülésen csakugyan szóba került a kereskedő felesége mellőztetésének kérdése és az elnök a következő tónom felvilágosítást adta:

— Mellőztetésről szó sincs, csak arról van szó, hogy a rendezendő bazáron több árusátrát nem állíthatunk fel. Amélyn tisztelt résztvevő hölgyek már valamennyien be vannak osztva hajlandóságuk szerint a rendelkezésükre álló sátrakba, és eszerint lesz pezsgős sátor, buliet, cukrászda, játéksátor, de a legjobb akaratunk mellett sem lehet már a szobanforgó hölgy részére egy csók-sátort elhelyezni.

Ezt az ülés tudomásul vette.

Névjegyek

1 óra alatt készülnek Ho. ovitz Zsigmond nyomdájában Barabos utca 7.

CSARNOK

A fiu.

Regény.

(20.)

Mari feltekintett a beszélő szemei között Félénken, mint a megbántott gyermek, ki nem tudja magát védeni. Nem felelt semmit: de nem is felelhetett, mert az iskolásleánykák egész raja vette körül, vetélkedve, ki csókoljon előbb kezét neki. Észre sem vette egyikük sem, hogy beszéd közben az iskolához értek. A tábornok boszankodott, hogy vallomásában megzavartak és suttogva kérte a tanítónőt, hogy küldje haza a gyermekeket és ma ne tanítson.

Mari határozottan vonakodott ezt megtenni.

— Vagy legalább kezdje ma később az oktatást — könyörgött a jábornok. — Hiszen tudnia, éreznie kell, mily fontossággal bírom nézve, hogy önnel megértessem magamat, mennyire vágyom ön előtt érzelmeimet feltárni.

— Térjünk tehát vissza, szólt Mari rövid küzdés után.

— Látja, kedves Mari kisasszony, folytatá beszédét a tábornok, miután az őket körülvevő gyermekek közül kiérték, nekem fáj, nagyon fáj, hogy elfordult lölem, hogy önt — esküszöm, akaratom ellenére — elidegenítettem magamtól. Nem szólok arról a leírhatlan boldogságról, mely tán az én osztályrészemül juthatott volna, de szegény gyermekemet is súlyos veszteség éri, ha ön tőlünk szeretetét elvonja.

Mari nem birt válaszolni, a tábornok

pedig mélyen sohajtvá folytató: Hisz engemet leginkább sujt gyengeségem és bátorságom, a miért ön olyan nehezen bocsáthat meg. Tegnap még meglegedett és boldog voltam, és ma? Milyen ez a mai nap a tegnapihoz képest? Úgy érzem, mintha egyszerre mindent, ee mindent elvesztettem volna. Ha tudtam volna érzelmeimen uralkodni, még soká jó barátok maradhattunk volna; így azonban már most mindennek vége. De nem panaszkodom sorsomon; jobb ez így: most tisztában vagyunk egymással és jobb ha teljesen elválnék Megfelekedtem koromról, elfelejtettem, hogy nekem már nem szabad reménylenem, hogy egy fiatal leány szerelmét kivihassam magamnak. Nekem a lomtárban a helyem, az elviselt, elnyűtt holmik között. Eljárt tőlem az idő.

Mari szorongásában alig talált szavakat. Esdő tekintetet vetett a tábornokra és csak töredezett hangon tuott pár szót válaszolni.

— Ne most, tábornok ur, később, máskor. Az ég szerelmére csak most ne.

— Engedjen szólnom, Mari, ne fordíjjon el tőlem. A gyermekek még elég korán fogják megtanulni a mai leckét és ki tudja mikor, vagy egyáltalán fogok-e még önhez így szólhatni. Én ismét bujdosó lettem, csak-hogy most már ismerem az otthon boldogságát; ha ön nem könyörül rajtam, nem marad számomra más hátra, mint hogy messze, messze elköltözzem a tájról, a melyen ön tartózkodik.

— Miért akar távozni? kérdé Mari ijedt arczzal.

— Miért? Mert az ön közelléte számomra vagy a legnagyobb boldogság, vagy a legnagyobb boldogtalanság.

Folytatjuk.

A szerkesztésért felelős Voith György.

UJ DEBRECZEN

Deczember 15-én

uj előfizetési időszak nyílik. Felkérjük hazafias olvasóközönségünket, hogy ez alkalomból terjesztsék ismerőseik körében az „Uj Debreczen“-t. Szerezzenek minél több uj előfizetőt, hogy annál szélesebb körben terjeszthessük a nemzeti és demokratikus eszméket. Aki az „Uj Debreczen“-re előfizet, 8 napig ingyen kapja a lapot, akipezizetiz előfizetőt gyűjt, annak ingyen küldjük.

Kartelen kívül.

MEZŐ ÁRMIN

épületfa, deszka és cserépkereskedése

Wesselégyi-tér 6. sz. alatt

(Berta-gözmalom mellett.)

Kartelen kívül, tehát olcsó árak.

Mindenkinek saját érdeke, hogy szükségletét nálam szerezze be.

Alapított 1901-ben.

Horovitz Zsigmond

két szedőgép és villamos erőre berendezett

könyv- és műnyomdája

DEBRECZEN, Darabos-u. 7.

Telefon 412.

Telefon 412.

„UJ DEBRECZEN“

politikai napilap kiadóhivatala.

Telefon interurban 412.

Készít a legrövidebb idő alatt és legjutányosabb árban mindenféle nyomtatványt.

NÉVJEGYEK, Eljegyzési, Esketési és Báli meghívók elismert legjutányosabb árban.

Ludaser János

szőlő, pipere csipke
és rövidhír üzlete
(Városház épület)

Szalag, csipke, keztyű, ritikül, arefátyo
harisnya és
párisi ujdonságokban.

Uj! 1912 év szennzációja! Uj!
D. R. G. M. No. 526081.

Uj évi viccoz-kártyák

még eddig nem létezett dolgok, minden kártya
egy ujdonság! Felülmúlhatatlan humoros és
szennzációs, minden legkisebb küldemény is
jól szortírozva, minden kártya borítékban.

Mi vagyunk az egyedárusítók!
Képviselek minden vidékről felvételnek.
75 fillér beküldése mellett 10 eredeti minta
25 drb 1— kor.
50 drb 1-75 kor. **Habighorst & Co.**
100 drb 3— kor. **Bochum 1. W. postafiók 49.**
Utánvétellel 40 fillérrel több.
Fizetés gyanánt levélbélyegeket is elfogad.

Ó csász. és Apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán.

A közös katonai jótékony célokra szánt

XXIX-ik Csász. Kir. Államsorsjáték.

Ez az Osztrák birodalomban egyedüli törvényesen engedélyezett sorsjáték 21,146 kész-
pénz nyereseményt tartalmaz, 625,000 korona összértékben

A főnyeremény 200.000 korona

A húzás 1912. december 19 én fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona

Sorsjegyek Wienben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zol-
lamsstrasse 7. sz. a., továbbá a lottógyűjtődékben, donánytözsdekben, adó-, posta-,
távirda- és vasuti hivataloknál, vasuti állomásokon és váltóüzletekben stb. kaphatók.
Játéktervek sorsjegy vevők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen
küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság (államsorsjátéki osztálya).

HIDVÉGER ANTAL :: Foglalkozik
bank és váltóüzlete **az összes**
Debreczen, Deák Ferencz-u. 13. sz. bankügyletekkel
TELEFON 416. szám.

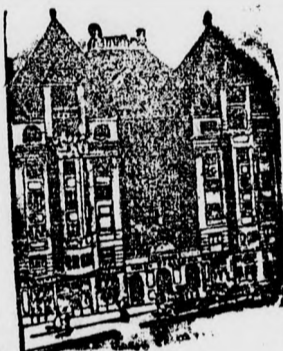
Grand HOTEL ESPLANADE SZÁLLODA Nagy Budapest,
III. Zsigmond-utca 38-40.
Telefon 180-35.

a Szent-Lukács- és Császár-gyógyfürdőkkel szemben. (Rózsadomb parkos tövében.)

A modern technika legújabb vívmányainak alkalmazásával teljesen ujonnan épült
hat emeletes szálloda pazar fényvel berendezett **250 szobával.** Rézbutor, központi gőzfűtés, minden szobában hideg-
meleg víz, villanyvilágítás, Liftek, külön olvasó-, tár-
salgó-, író-szobák stb.

Elsőrangú étterem és kávéház.
Kereskedelmi utasok és fürdőzőknek igen alkalmas. A vonatokhoz saját autójáratok.
Szives pártfogást kér **Pallai Miksa,**
igazgató tulajdonos.

Penziórendszer is. Villamos közlekedés minden irányban. — Mérsékelt polgári árak. Uai és női fedrász a házban.

Cs. és kir. udv. szállító Brux No. 2135.
(Csehország) csakis megbízható órákat
küld 3 évi írásbeli jótállás mellett Roskopf
rendszerű patent óra nikel-lánccal, füg-
gellekkel és bőrtokkal **K 4-20** Svájci ere-
deti Roskopf rendszerű patent óra **K 5**
Regisztrált „Adler” Roskopf nikel anker
remontoir óra **K 7** Nikkel remontoir óra
„Fantasie” **K 7-80** Ezüst remontoir óra
„Gloria mű” nyitott **K 8-40** Ugyanaz kettős
fedéllel **K 12-50**

Verseny-, ébresztő- és faliorák.

Nr. 3946 versenyébresztő amerikai
rendszer szerint, minden fekvésben
jár, pontosan szabályozva és repa-
szálva darabonként **K 2-90** 3 dr.
K 8 éjjel világító számlappal **K 8-30**
3 drb. **K 9** Dupla harang ébresztő
K 3-80 éjjel világító **K 4-20** Konyha-
óra (gömbölyű) **K 3-20** Kakuk óra
K 7-50, 8-50 és feljebb. Toronyharang
ébresztő **K 7-80** éjjelvilágító **K 8-40**
Ingaóra **K 8-50 — 10-8** és feljebb.
Nincs riziko kicserélés megengedve
vagy pénz vissza. Szájküldés köz-
vetlen magánosoknak utánvétellel.

vagy előzetes fizetés mellett. Főkatalógus 400 ábrával kérésre
mindenkinek ingyen és bérmentve.

Küldés utánvétellel, vagy előre fizetés mellett!
Nincs kockázat! Kicsérélés megengedve, vagy
pénz vissza

Betegápolás.

Az összes gyógykezelési eszközök, haskötők, gummi-
görcsér-harisnyák, egyenestartók, testegyensúlyi gépek,
műlábak, műkarok, kötszerek, teljes gyermekágyas fel-
szerelések, masszáló- és villanygépek a legmegbízha-
tobb minőségben csakis

FISCHER PÉTER ÉS TÁRSA Részv.-Társ. cégtől
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 6. szám alatt
kaphatók be. Most jelenik meg legújabb képező árjegyzékük
vásárlás bérmentve kizárólag mással azonosulhatók.

Alapították
1888.
Telefon 988.

forduljon
minden ó-
deklődő, ki súlyt
fektet elsőrendű
fajtiszta anyagokra

NAGYENYED-RE
Alsófehér B.

Gyümölcsfaoszemetek
sótányfák, díszcsorjék, tölvelek, kerti-
vények, boggyógyümölcsök stb.

SZŐLŐOLTIVÁNYOK
(előbrunál árú) európai és amerikai alma
gyökere vesszők. Oktató dísz-
árjegyzék kívánatra ingyen.

FISCHER és Tarsai
faiskolák és szőlőoltványtelepek

Apró hirdetések.

Levélbélyegekben is lehet az apró hirdetések árát mellékelni. A kiadóhivatal fenntartja magának a szövegváltoztatási jogot oly hirdetésekkel szemben, melyek megjelenését kizárja a hirdetés tartalma, értelme. — Tudakozódásokra készséggel adunk felvilágosítást, ha a válasza szükséges levélbélyeget mellékelik. Minden hirdetésre ingyen ad fölvilágosítást a kiadóhivatal s hirdetésekét kívánatra díjtalanul szerkeszt.

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, aszalleriő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és fianel takarók, férfi és női felőtők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy öltör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eldva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Diszes kirakatállvány teljes felszereléssel eladó. Megtekinthető Falk kefégyár városi üzletében Széchenyit uca 1.

Egy tisztességes szorgalmas magányos nő felvétetik tanyára baromfi tenyésztésre. Cim a kiadóban

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POROK

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle SEIDLITZ-POROK tartós gyógyhatása a legaktívabb GYOMOR- és ALTEST-BÁNTALMAK, gyomorhív, rögzött SZÉKRENEDES, májbántaloni, VÉRTELULÁS, aranyér és a legkülönbözőbb NŐI BETEGSÉGEK ellen, e jeles házi szernek ötvízdek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenytettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sós-borszesz nevezetesen, mint a fájdalom-ésillapító bedörzsöléshez köszvény, csusz és a megfázás egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legújabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökekes gondozását és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára. Egy darab ára 40 fill. Ot darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjegyvel van ellátva.

Fő-székföldes:

MOLL A. gyógyszerész,
cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9
Vidéki megrendelések naponta posta-utólevéllel teljesíthetnek. A raktárakban tesék határozatlan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítmények.

Vezérképviselő

egy nagyobb gyár részére azonnali belépésre kerestetik. Szorgalmas és intelligens uriember, aki jó bizonyítványokkal igazolni tudja, hogy üzletszerzésben eddig is kiváló eredményeket ért el,

magas jutalékkal

felvéteik. Ajánlatok német nyelven küldendők: „O. 5818.“ Haasenstein Vogler A.-G. Wien I. címre.

Grangu hölgyek legkedvencebb szépítőszere a FÖLDES-féle

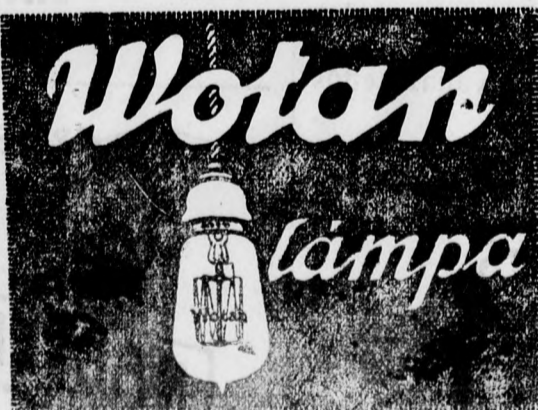
MARGIT-CRÉME

Ezen kiváló arckenőcsőt az egész világon sok millió úrhölgy használja, mert a legújabb tudományos buvárlatok alapján készült arccrème és mert hirtve vegyészek állítása szerint ez a legjobb és teljesen ártalmatlan arc-szépítő és bőrtisztító. A Margit-crème a bőr azonnal feléleszi, miért is rögtön beáll a hatás mely valóban megépítő, gyors és biztos. A bőr teljesen átalakul tőle és az üde, telt, bársonysima s rózsásfehér lesz. Bár nap alatt eltűnnek ráncok, redők, szepők, rífolatok és mindennemű kiütések. A Földes-féle Margit-crème nemcsak szépíti az arcot, hanem ápolja és megóvjja az időjárás, a nap és szél minden befolyása ellen. Utánzatoktól és hamisítványoktól óvakodjunk! Kapható az egész világon. Tegelye 1 és 2 kor. Margit-szappan 70 fill. Margit-puder 1 K. 20 f.

Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, ARAD

KAPHATÓ: Debreczenben Balás Ödön, Gröz Nagy Ferenc, Jósá és Jóna drog., Mihalovics Jenő, Mauthner Alfréd, Muraközy László, Tóth Béla H-Szoboszlón Harbóc Zsigmond H.-Böszörményben Brosey György gyógytárakban.

„Huzott drótszállal,

kb. 75% áram megtakarítás

Törhetetlen!

Magyar

Siemens - Schuckert - Művek

Budapest, VI. Teréz-körút 36

Kapható:

Molnár Testvérek-nél.

DEBRECZEN, Egyház-tér 2.

250 455.640/1912 G.

Eladó akáczfák.

A debreczeni református egyház tu ajdonát képező Molnár István hasznbérletében levő tanyaföldnek a Mátai-ut mentén, valamint kelet, nyugat és észak felőli árokpartján mintegy 2510 darab 16—20 éves lugas és szerszámfának való szép névésű, élő

akáczfáknak

részletenkénti nyilvános árveréseni eladása elrendeltetvén, amely árverés folyó hó 18 án délelőtt 9 órakor a füzesabonyi első órház előtt veszi kezdetét. Debreczen, 1912 decz. 11.

Otrokocsi Végh János,
református egyház gazd. gondnoka.

25000 óra

1 drb kor. 2-50.

Legújabb párizsi fazon, 36 óráig pontosan járó, aranyozva, 18 karátos aranyból, 3 évi jótállással csak kor. 2-50, 2 óra kor. 4-80, 5 óra kor. 11-30. Egy legújabb fazonu párizsi aranyozott lánc 50 fillér, — láncz kor. 1-25.

Kockázat kizárva. Nem tetszőért a pénz vissza.

Utánvét mellett szállit az óra áruház:

A. KAPELUSZ

KRAKAU (Ausztria) Dietelsgasse 57-882.

MAGYAR-HORVÁT TENGERI GŐZHAJÓZÁSI R.-T. FIUME.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül hetenként négy gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa) Cattaróba és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra, Cattaróig csak 24 óra.

Fiume-Venezia: hetenként 3—6 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2—3 gyorshajó-összeköttetés

Fiume-Ravenna: hetenként 1 járat oda és vissza.

Ezen gőzcsökök közvetlen csatlakozásban közelednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közelednek. Ugyazint Veneziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé stb. stb.

A gőzhajók minden kényelemmel, halófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a Központi menetjegyiroda, Budapest (V., Vigadó-tér 1.) és annak összes magyarországi fiókirodái.

Lapkihordó asszonyok lapunk kiadóhivatalában felvétetnek.